

Selvitys hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä 2009 (Corporate Governance Statement)

JOHDANTO

Tämä esitys on Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksessa 51 tarkoitettu selvitys yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ja se annetaan erillisenä kertomuksena eikä se siten ole osa toimintakertomusta tilikaudelta 2009. Hallitus on käsitellyt selvityksen kokouksessaan 19.1.2010. Raision tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy on tarkastanut, että tämä selvitys on annettu ja että sen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteittäinen kuvaus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa.

Suomen lainsäädäntö ja yhtiöjärjestys muodostavat Raision hallinnointiperiaatteiden rungon. Raisio noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n hyväksymää Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (2008). Koodi on julkisesti saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Internet-sivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

Hallitus ei ole asettanut hallinnointikoodissa tarkoitettua tarkastusvaliokuntaa (suositus 24), koska koko hallitus voi hyvin käsitellä taloudellista raportointia ja valvontaa koskevat asiat ottaen huomioon konsernin liiketoiminnan laajuus ja se, että tilintarkastajat raportoivat toiminnastaan ja havainnoistaan hallitukselle vähintään kahdesti vuodessa. Nimitysvaliokuntaa (suositus 28) hallitus ei ole asettanut, koska hallitoneuvoston keskuudestaan valitsema nimitystyöryhmä valmistelee hallituksen jäsenten nimitysasioita.

Palkitsemisvaliokunnan riittäväksi jäsenmääräksi koko hallituksen jäsenmäärä huomioon ottaen on katsottu kaksi (suositukset 18 ja 31).

Sisällysluettelo

Yhtiökokous	1
Hallitus	2
Hallituksen valiokunnat ja työryhmät	2
Hallitoneuvosto	3
Hallitoneuvoston työryhmät	3
Toimitusjohtaja	3
Johtoryhmä	4
Palkitsemisjärjestelmät	4
Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä	5
Sisäisen valvonnan tavoitteet	5
Taloudellinen ohjaus ja valvonta	5
Taloudellisen raportoinnin luotettavuus	5
Muut johtamisjärjestelmät	6
Tiedotus ja viestintä	6
Seuranta	6
Sisäpiirisääntely	7
Tilintarkastus	7
Hallituksen jäsenet	7

YHTIÖKOKOUS

Yhtiökokous on ylin yhtiön asioista päättävä elin. Varsinainen yhtiökokous kokoontuu vuosittain huhtikuun loppuun mennessä päättämään sille kuuluvista asioista, kuten tilinpäätöksen ja konsernitalinpäätöksen vahvistamisesta ja osingonjaosta, vastuuvapauden myöntämisestä, hallitoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä tilintarkastajien valinnasta ja heidän palkkioistaan.

Ylimääräisiä yhtiökokouksia voidaan pitää asioiden niin vaatiessa.

Kutsun yhtiökokoukseen toimittaa hallitus ja kutsu julkaistaan aikaisintaan kaksi kuukautta ennen kokouskutsussa mainittua ennakoilmoittautumispäivää ja viimeistään seitsemäntoista päivää ennen yhtiökokousta ainakin kahdessa sanomalehdessä, jotka yhtiökokous päättää.

2009

Vuoden 2009 varsinainen yhtiökokous pidettiin 26.3.2009 Turussa. Kokoukseen osallistui henkilökohtaisesti tai asiamiehen edustamana 2 904 osakasta, jotka omistivat 35,6 miljoonaa osaketta eli 21,6 prosenttia koko osakekannasta. Toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja sekä kaikki hallituksen jäsenet olivat läsnä yhtiökokouksessa.

HALLITUS

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan yhtiökokouksen valitsemää jäsentä, joiden toimikausi alkaa valinnan tehneen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy lähinnä seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen jäseneksi ei voida valita henkilöä, joka ennen toimikauden alkua on täyttänyt 68 vuotta. Hallitus valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan keskuudestaan toimikaudeksi kerrallaan.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, hyväksyy yhtiön strategiset tavoitteet ja riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toimivuuden.

Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä kokouksissaan ja on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Asioiden niin vaatiessa kokous voidaan pitää myös puhelinkokouksena. Puheenjohtaja kutsuu koolle hallituksen kokouksen tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii.

Puheenjohtaja päättää kunkin kokouksen esityslistan sisällöstä toimitusjohtajan tai hallituksen jäsenten tekemien esitysten perusteella. Esityslista ja mahdollinen ennakkomateriaali esillä oleviin asioihin liittyen toimitetaan hallituksen jäsenille viimeistään neljä arkipäivää ennen kokousta, ellei asian laatu muuta edellytä. Toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmän jäsen tai asiantuntija esittelee hallitukselle sen päätettävät asiat.

Kokouksessa käsitellyistä ja päätetyistä asioista hallituksen sihteeri laatii pöytäkirjan, joka hyväksytään ja jonka kaikki läsnä olleet jäsenet allekirjoittavat seuraavassa kokouksessa.

Raisio Oyj:n hallitus on vahvistanut toimintaansa varten työjärjestyksen, jonka mukaan hallituksen keskeisiin tehtäviin kuuluu:

- vahvistaa Raision strategia ja tarkistaa säännöllisesti sen ajanmukaisuus,
- hyväksyä vuosittaiset budjetit sekä valvoa niiden toteutumista,
- päättää merkittävistä yksittäisistä investoinneista sekä divestoinneista,
- käsitellä ja hyväksyä tilinpäätökset ja osavuosikatsaukset,
- nimittää ja vapauttaa tehtävistään toimitusjohtaja ja hänen esityksestään hänen välittömät alaisensa sekä hyväksyä toimitusjohtajan toimitusjohtajasopimus ja muut etuudet,

- päättää johdon ja henkilöstön kannustus- ja palkkiojärjestelmistä sekä tehdä tarvittaessa niistä johtuvat esitykset yhtiökokoukselle, perehtyä vuosittain konsernin toimintaan liittyviin keskeisiin riskeihin ja niiden hallintaan,
- varmistaa konsernin suunnittelu-, tieto- ja valvontajärjestelmien toimivuus ja
- vahvistaa konsernin keskeiset periaatteet, eettiset arvot ja toimintatavat.

2009

Hallituksen jäsenmäärä vuonna 2009 oli viisi ja kaikki vuonna 2009 hallituksen jäsenenä toimineet olivat riippumattomia niin yhtiöstä kuin sen merkittävistä osakkeenomistajistakin. Hallitus kokoontui vuoden 2009 aikana yksitoista kertaa ja piti lisäksi viisi puhelinkokousta sekä ns. järjestäytymiskokouksen välittömästi yhtiökokouksen jälkeen. Hallituksen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 92,9.

Hallituksen puheenjohtajalle suoritettiin palkkiona 16 810 euroa kuukaudessa ja muille hallituksen jäsenille maksettiin palkkiona 1 700 euroa kuukaudessa maaliskuun loppuun 2009. Kevään 2009 yhtiökokouksesta alkaneena toimikautena hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiona 17 500 euroa kuukaudessa ja jäsenille 2 000 euroa kuukaudessa. Tästä palkkiosta noin 20 % maksetaan luovuttamalla heille yhtiön hallussa olevia omia osakkeita ja noin 80 % rahana kuukausittain; huhtikuulta ja toukokuulta osakkeina suoritettava palkkio luovutettiin kuitenkin toukokuussa 2009. Lisäksi kokouspäiviltä maksettiin päiväraha ja korvattiin matkakulut konsernin matkustussäännön mukaan. Hallituksen puheenjohtaja ja jäsenet eivät ole mukana yhtiön osakepohjaisessa kannustinjärjestelmässä.

Hallitus toteutti toimintansa ja työskentelytapojensa arvioinnin syksyllä 2009 ulkopuolisella asiantuntijalla. Hallituksen jäsenet esittelään tämän julkaisun viimeisellä sivulla.

HALLITUKSEN VALIOKUNNAT JA TYÖRYHMÄT

Hallituksen vastuulle kuuluvien palkitsemis- ja nimitysasioiden valmistelun tehostamiseksi hallitus on asettanut palkitsemisvaliokunnan.

Palkitsemisvaliokunnan tehtävinä ovat (1) toimitusjohtajan ja tämän mahdollisen sijaisen palkkauksen ja muiden taloudellisten etuuksien valmistelu, (2) toimitusjohtajan, toimitusjohtajan mahdollisen sijaisen ja muuhun johtoon kuuluvien henkilöiden nimitysasioiden valmistelu ja seuraajakysymysten arviointi, (3) johdon, avainhenkilöiden ja henkilöstön kannustin- ja

palkitsemisjärjestelmiä koskevien asioiden valmistelu sekä (4) merkittävien organisaatiomuutosten valmistelu.

Valiokuntaan kuuluu kaksi jäsentä, jotka hallitus valitsee keskuudestaan. Huhtikuussa 2009 jäseniksi on valittu Simo Palokangas ja Michael Ramm-Schmidt.

Valiokunta kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta niin usein kuin asiat vaativat ja se voi käyttää tarpeelliseksi arvioimissaan määrin niin yrityksen omia kuin ulkopuolisia asiantuntijoita. Valiokunnan sihteerinä toimii hallituksen sihteeri tai konsernin henkilöstöasioista vastaava johtaja. Vuonna 2009 palkitsemisvaliokunta kokoontui viisi kertaa ja kaikki jäsenet olivat läsnä kokouksissa.

Hallituksen asettaman viljatyöryhmän tavoitteena on edistää viljaa ja öljykasveja käytävien Raision liiketoimintojen toimintaedellytyksiä ja turvata kotimaisen raaka-aineen saanti tuottamalla ja jakamalla informaatiota ko. kasvien tuotannosta ja käytöstä hallintoelimille ja sidosryhmille. Työryhmään kuuluvat hallintoneuvoston puheenjohtaja, yksi hallituksen jäsen, Business to Business - yksiköstä vastaava johtaja ja viljakauppayksiköstä vastaava johtaja. Hallitus on keskuudestaan valinnut työryhmään Erkki Haaviston.

HALLINTONEUVOSTO

Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 15 ja enintään 25 jäsentä, joiden toimikausi alkaa valinnan tekevästä yhtiökokouksesta ja päättyy kolmannen valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päätyttyä. Kolmannen jäsenistä on erovuorossa vuosittain. Kevään 2009 yhtiökokous vahvisti hallintoneuvoston jäsenmääräksi 25. Yhtiökokouksen valitsemien jäsenten rinnalla hallintoneuvostoon kuuluu jäsenenä kolme Raisio-konsernin Suomessa toimivan henkilöstön muodostamien henkilöstöryhmien valitsemaa edustajaa. Hallintoneuvoston jäseneksi ei voida valita henkilöä, joka ennen toimikauden alkua on täyttänyt 65 vuotta.

Hallintoneuvosto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan keskuudestaan toimikaudeksi, joka alkaa ensimmäisestä varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävästä hallintoneuvoston kokouksesta ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävässä ensimmäisessä hallintoneuvoston kokouksessa.

Hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa sekä antaa yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta. Hallintoneuvosto

kokoontui vuonna 2009 kolme kertaa ja jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 90,7.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja on Michael Hornborg toukokuusta 2009 ja varapuheenjohtaja Holger Falck vuodesta 2006.

2009

Vuonna 2009 hallintoneuvoston jäsenille maksettiin palkkiona 260 euroa kokoukselta sekä korvattiin matkakustannukset ja suoritettiin päivärahaa kokousmatkoilta konsernin matkustussäännön mukaan. Hallintoneuvoston puheenjohtajan vuosipalkkio vuonna 2009 oli 10 000 euroa.

HALLINTONEUVOSTON TYÖRYHMÄT

Hallintoneuvosto on asettanut nimitystyöryhmän valmistelemaan hallituksen jäsenten nimitysasioita. Työryhmä tekee ehdotuksensa hallintoneuvostolle, joka puolestaan voi tehdä ehdotuksen yhtiökokoukselle hallituksen jäseniksi valittavista henkilöistä. Työryhmään kuuluvat asemansa perusteella hallintoneuvoston puheenjohtaja Michael Hornborg ja varapuheenjohtaja Holger Falck sekä kolme hallintoneuvoston keskuudestaan valitsemaa jäsentä - Hans Langh, Paavo Myllymäki ja Hannu Tarkkonen. Työryhmä kokoontui kertomusvuoden aikana kaksi kertaa.

Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan neljä jäsentä tarkastamaan hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa. Toukokuussa 2009 hallintoneuvosto on valinnut tähän tehtävään Pentti Kallialan, Antti Lithoviuksen, Kari Niemistön ja Raine Rekikosken. Tarkastajat raportoivat havainnoistaan hallintoneuvostolle ja vuonna 2009 he tekivät kaksi tarkastuskäyntiä yhtiöön.

TOIMITUSJOHTAJA

Raisio Oyj:n toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä sen asettamien tavoitteiden mukaisesti (yleistoimivalta) sekä vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Matti Rihko on hoitanut Raisio Oyj:n toimitusjohtajan tehtävää marraskuusta 2006. Hän on syntynyt vuonna 1962, on koulutukseltaan niin kauppatieteiden maisteri kuin psykologian maisteri ja asuu Kaarinassa. Hänen keskeinen työkokemuksensa on seuraava: Raisio Oyj 2006: Ainesosat-yksikön johtaja, Altadis SA, Pariisi 2004-2006: Euroopan johtaja, Altadis Finland Oy 1999-2004: toimitusjohtaja. Rihko omistaa 184 500 Raisio Oyj:n vaihto-osaketta (31.12.2009).

2009

Rihkolle on vuonna 2009 suoritettu toimitusjohtajan tehtävästä palkkana, palkkioina ja luontoisetuina yhteensä 723 206,01 euroa. Koska toimitusjohtaja on mukana konsernin osakepohjaisessa kannustin-järjestelmässä, hänelle on lisäksi elokuussa 2009 vuoden 2008 järjestelmän (ensimmäinen ansaintajakso) perusteella luovutettu 64 500 kappaletta Raisio Oyj:n vaihto-osakkeita, joiden luovutusarvo oli 136 503,16 euroa sekä maksettu 144 946,65 euron määräinen rahasuoritus, joka on tarkoitettu kattamaan osakkeina suoritettavasta palkkiosta johtuvat verot ja veroluontoiset maksut. Tunnustuksena ja palkkiona onnistuneesta ja menestyksellisesti toteutetusta margariiniliiketoiminnan myynnistä on toimitusjohtajalle päätetty luovuttaa 20 000 kappaletta Raisio Oyj:n vaihto-osakkeita maaliskuussa 2011; lisäksi hänelle maksetaan rahasuoritus, joka on tarkoitettu kattamaan osakkeina suoritettavasta palkkiosta johtuvat verot ja veroluontoiset maksut.

Edelleen, vuoden 2009 osakepohjaisen kannustinjärjestelmän (toinen ansaintajakso) perusteella voidaan toimitusjohtajalle elokuussa 2010 luovuttaa enimmillään 66 667 Raisio Oyj:n vaihto-osaketta. Tämäkin palkkio suoritetaan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä ja rahasuoritus on tarkoitettu kattamaan osakkeina suoritettavasta palkkiosta aiheutuvat verot ja veroluontoiset maksut.

Toimitusjohtajalla on sopimuksen mukaan oikeus ja velvollisuus siirtyä eläkkeelle 62 vuotta täytettyään. Yhtiö ja toimitusjohtaja voivat kumpikin irtisanoa toimitusjohtajasopimuksen päättymään kuuden kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen. Yhtiön toimittaessa irtisanomisen toimitusjohtajalla on oikeus irtisanomisajan palkan lisäksi korvaukseen, joka määrältään vastaa hänen 12 kuukauden palkkaansa. Toimitusjohtajan sijaista ei ole valittu.

JOHTORYHMÄ

Konsernin johtoryhmän puheenjohtaja on Raisio Oyj:n toimitusjohtaja ja sen jäseniä ovat Brändit-yksikön Pohjois-Euroopan elintarvikeliiketoiminnasta vastaava johtaja, Brändit-yksikön Itä-Euroopan elintarvikeliiketoiminnasta vastaava johtaja, liiketoiminnan kehityksestä ja Brändit-yksikön Benecol-liiketoiminnasta vastaava johtaja, Business to Business -yksiköstä vastaava johtaja, viljakaupasta vastaava johtaja sekä talousfunktioista vastaava johtaja ja henkilöstöfunktioista vastaava johtaja. Johtoryhmän sihteerinä toimii konsernin lakiasianjohtaja ja tämän estyneenä ollessa rahoitusjohtaja.

Johtoryhmä koordinoi konsernin eri toimintoja ja määrittelee koko konsernia koskevat toimintapolitiikat ja prosessit. Johtoryhmä valmistelee konsernistrategiaa ja valvoo sen toteutumista sekä valmistelee toimitusjohtajan apuna hallitukselle päätösehdotukset asioissa, jotka koskevat koko konsernia. Konsernin johtoryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa varsinaiseen kokoukseen ja pitää lyhyen kokouksen viikoittain. Kuukausikokouksen keskeisimmät aiheet ovat lähinnä edellisen kuukauden tulos sekä liiketoimintojen ja palvelufunktioiden kuukausikatsaukset.

PALKITSEMISJÄRJESTELMÄT

Raision periaatteena on tarjota henkilöstölleen sekä maittain että liiketoiminnoittain kilpailukykyistä kompensatiota. Raisio seuraa säännöllisesti markkinapalkkoja ja palkitsemisjärjestelmien kehittymistä yhtiön kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi.

2009

Raisiossa oli vuonna 2009 erilliset kannustinjärjestelmät johdolle, keskijohdolle ja muulle henkilöstölle. Toimitusjohtajan ja muun johdon kannustinjärjestelmä perustui tulos- ja käyttö-pääomatavoitteiden saavuttamiseen sekä jatkuvaan parantamiseen. Toimitusjohtajan maksimibonus oli vuositasolla kuuden kuukauden palkkaa vastaava summa ja muun johdon vastaavasti maksimissaan joko neljän tai viiden kuukauden palkkaa vastaava summa.

Vuonna 2008 Raisiossa otettiin käyttöön kolmevuotinen osakepohjainen kannustinjärjestelmä, missä ensimmäisen ansaintajakson (tilikausi 2008) mittareina olivat tulos ennen kertaluontoisia eriä ja veroja (EBT) sekä liike-vaihdon kasvu. Jaettavissa ollut enimmäisosake-määrä vuodelta 2008 oli 400 000 vaihto-osaketta ja palkkiona vaihto-osakkeita luovutettiin elokuussa 334 500 kappaletta. Toisen ansaintajakson (tilikausi 2009) ansaintakriteerit ovat sidotun pääoman tuotto, tulos ennen kertaluontoisia eriä ja veroja sekä margariiniliiketoiminnan myyntiprosessi ja palkkiona luovutettavien vaihto-osakkeiden määrä on enintään 600 000 kappaletta.

Edelleen, konsernin johtoryhmän jäsenet kuuluvat Raisio-konsernin johdon ryhmäeläkevakuutuksen piiriin. Ryhmäeläkevakuutukseen maksetaan vuosittain 10 prosenttia johtajan perusvuosi-palkasta. Johtajien eläkeikä on 62 vuotta.

Raision kannustinjärjestelmistä ja toimitusjohtajan sekä konsernin johdon palkoista päättää hallitus palkitsemisvaliokunnan esityksestä.

KUVAUS TALOUDELLISEEN RAPORTOINTIPROSESSIIN LIITTYVIEN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTELMIEN PÄÄPIIRTEISTÄ

Sisäisen valvonnan tavoitteet

Toimintansa tuloksellisuuden varmistamiseksi Raisio valvoo jatkuvasti toimintojaan. Sisäisen valvontajärjestelmän avulla pyritään varmistamaan, että konsernissa toimitaan eettisesti, noudatetaan lakeja ja säännöksiä, konsernin toiminta on tehokasta ja tuloksellista ja että taloudellinen raportointi on luotettavaa. Sisäisellä valvonnalla ei kuitenkaan voida taata täydellistä varmuutta siitä, että riskien toteutuminen täysin voitaisiin välttää.

Raisiossa sisäinen valvonta ymmärretään prosessina, johon osallistuvat hallitus, johto ja muu henkilöstö. Raisio on määritellyt tärkeiksi katsomilleen alueille periaatteet, joita noudatetaan konserninlaajuisesti. Nämä periaatteet muodostavat perustan sisäiselle valvonnalle. Sisäinen valvonta ei ole erillinen organisaatio vaan osa konsernin kaikkea toimintaa.

Raision sisäinen valvonta lähtee konsernin arvoista, jotka osaltaan auttavat konsernin vision ja strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisessa. Raision perustavoitteet ovat kannattavuus, asiakastyytyväisyys ja hyvinvointi. Näitä perustavoitteita tukevia arvoja ovat osaaminen, vastuullisuus ja avoin yhteistyö. Arvot ja perustavoitteet vaikuttavat jokapäiväiseen kanssakäymiseen asiakkaiden, toimittajien ja sijoittajien kanssa. Ne vaikuttavat myös erilaisiin sisäisiin politiikkoihin, käsikirjoihin ja ohjeisiin sekä muotoutuneisiin käytäntöihin.

Taloudellinen ohjaus ja valvonta

Liiketoimintojen sisäisestä valvontajärjestelmästä vastaavat liiketoimintayksiköiden johto ja controller-toiminto konsernin periaatteiden ja ohjeiden mukaisesti.

Konsernin johtamisessa noudatetaan johtamisjärjestelmää, jossa keskeisellä sijalla ovat konsernin ja liiketoimintayksiköiden tulokortit sekä niihin liittyvät toimintasuunnitelmat sekä ns. vuosikello. Johtamisjärjestelmässä suunnittelu ja tavoitteiden asettaminen ovat tärkeällä sijalla tehokkaan ja tuloksellisen toiminnan saavuttamiseksi. Suunnittelu ja seuranta rytmittyvät vuosikellossa määritellyn kalenterin mukaisesti. Keskeinen valvontaprosessi tehokkuuden ja tarkoituksenmukaisen toiminnan varmistamisessa on kuukausittainen johdon raportointi ja sen yhteydessä tehtävätoiminnan analyysi

toteutuneen liiketoiminnan tuloksen sekä budjetoidun että kuukausittain päivitettävän ennusteen välillä.

Konsernin taloushallinto ja liiketoimintojen controller-toiminto tukevat ja koordinoivat konsernin taloudellista johtamista. Konsernin taloushallinto vastaa taloudellisen raportointiprosessin ja siihen liittyvien valvontajärjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä. Näin liiketoimintojen ja eri organisaatiotasojen johto saa luotettavaa tietoa organisaation tavoitteiden saavuttamisesta.

Taloudellisen raportoinnin luotettavuus

Raisiossa ei ole erillistä tarkastusvaliokuntaa eikä sisäisen tarkastuksen organisaatiota. Hallitus arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tasoa ja tehokkuutta. Hallituksen vastuulla on myös varmistaa, että laskentatoimen ja taloushallinnon sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Sisäisen tarkastuksen tehtävät on konsernissa katsottu tarkoituksenmukaiseksi sisällyttää konsernin taloushallinnolle ja liiketoimintojen controller-toiminnolle, jotka raportoivat konsernin talousjohtajalle riskienhallintaan sekä sisäiseen valvontaan ja tarkastukseen liittyvissä asioissa. Sisäisen valvonnan havainnoista ja liiketoiminnan riskeistä raportoidaan hallitukselle osana kuukausittaista taloudellista raportointia.

Raision taloudellista raportointia hoidetaan yhtenäisin periaattein kaikissa konserniyhtiöissä. Sekä sisäisessä että ulkoisessa raportoinnissa sovelletaan kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (IFRS). Taloudellisen raportoinnin luotettavuuden edellytyksenä on laskentatoimen prosessien asianmukainen valvonta.

Taloudellisen raportoinnin valvonta pohjautuu konsernin määrittelemiin raportoinnin periaatteisiin ja ohjeistuksiin. Tilinpäätösstandardien tulkinta ja soveltaminen on keskitetty konsernin taloushallintoon, joka myös valvoo standardien ja ohjeiden noudattamista. Raportointiprosessin samoin kuin budjetointi- ja ennustamisprosessin määrittämisestä ja keskitetystä ylläpitämisestä vastaa konsernin taloushallinto. Käytössä on yhdenmukainen raportointijärjestelmä, ja samoja periaatteita sovelletaan koko konsernissa.

Raisio on määrittänyt merkittävimpien liiketoimintojen osalta prosessinsa ja niihin liittyvät toiminnanohjausjärjestelmän tukemat valvontatoimenpiteet samoin kuin prosesseihin liittyvät muut valvontatoimenpiteet. Tietojärjestelmillä on sisäisen valvonnan kannalta tärkeä merkitys, koska useat valvontatoimenpiteet perustuvat tietotekniikkaan. Talousprosessiin

liittyvät tiedonsiirrot on pyritty automatisoimaan mahdollisimman pitkälle ja automatisointia kehitetään edelleen. Järjestelmien ja tiedonsiirto-prosessien arviointiin on käytetty ulkopuolisia auditointeja.

Muut johtamisjärjestelmät

Henkilöstöjohtaminen

Raision sisäisen valvonnan järjestelmiin liittyvät myös henkilöstöjohtamisen prosessit ja käytännöt, joista henkilöstöhallinto vastaa ja jotka ovat osa Raision johtamisjärjestelmää. Niitä kehitetään tukemaan sisäistä valvontaa työntekijätasolla. Sisäisen valvonnan kannalta tärkeimpiä ovat osaamisen kehittäminen, minkä keinoja ovat rekrytointi, perehdyttäminen, koulutus ja työssä oppiminen, palkitseminen, kehityskeskustelut sekä henkilöstön mielipidekyselyt.

Laatu

Raision toiminnoista pääosa on ISO 9001 ja ISO 14001 -sertifioinnin piirissä. Tuoteturvallisuuden jatkuvan kehittämisen varmistamiseksi ja asiakastytyväisyyden parantamiseksi hyödynnetään elintarvikelaitoksissa myös elintarviketurvallisuusstandardeja. Laatujohtamisen tehokkuus nähdään Raisiolle erittäin tärkeänä. Laatu-järjestelmien noudattamista edellytetään kaikessa toiminnassa ja sitä valvotaan tehokkaasti.

Kestävä kehitys

Raisio noudattaa kaikkia toimintaansa koskevia paikallisia, kansallisia ja kansainvälisiä lakeja ja määräyksiä. Lisäksi Raisio on sitoutunut Kansainvälisen Kauppakamarin (ICC) kestävä kehityksen periaatteisiin. Toimimalla turvallisesti ja panostamalla turvallisuuden edistämiseen tuetaan toiminnan laatua ja taloudellisuutta.

Riskienhallinta

Riskien tunnistamisella ja niiden arvioinnilla on tärkeä merkitys sisäisen valvonnan onnistumiselle. Jotta konsernin toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta voidaan valvoa, on riskejä kyettävä hallitsemaan. Raision sisäisen valvonnan on annettava johdolle varmuus siitä, että laadittua riskienhallintapolitiikkaa noudatetaan.

Raision riskienhallintapolitiikassa on määritelty riskienhallinnan tavoitteet, periaatteet ja vastuut. Riskienhallinta on määritelty toiminnaksi, jonka tavoitteena on tunnistaa ja arvioida merkittävät ulkoiset ja sisäiset epävarmuustekijät, jotka voivat uhata strategian toteuttamista ja tavoitteiden saavuttamista. Tunnistettuja riskejä pyritään mahdollisuuksien mukaan poistamaan, pienentämään tai siirtämään. Raision riskikenttä jakaantuu strategisiin, operatiivisiin, vahinko- ja

rahoitusriskeihin. Erityinen paino on ennalta-ehkäisevällä toiminnalla ja sen kehittämällä. Riskienhallinta on osa konsernin jokapäiväistä toimintaa. Elintarvikkeita valmistavan konsernin riskienhallinnassa turvallisuudeltaan puutteellisten tuotteiden aiheuttamat vahingot ja niihin liittyvät vastuuriskit ovat keskeinen aihe.

Konsernin rahoitusjohtaja, joka raportoi talousjohtajalle, vastaa riskienhallinnan koordinoinnista, kehittämisestä ja seurannasta. Riskienhallinnan kehittämisessä käytetään myös ulkopuolisia neuvonantajia. Riskienhallintatoiminto vastaa koko konsernin käsittävistä vakuutusohjelmista. Vakuutusten kattavuutta arvioidaan muun muassa toimipaikkojen riskikartoituksen yhteydessä.

Liiketoimintayksiköt toteuttavat käytännön riskienhallintatyötä riskienhallintapolitiikan ja konsernin ohjeiden mukaisesti. Operatiivinen vastuu on kunkin yksikön ja toiminnon johdolla. Yksiköt kartoittavat ja tunnistavat riskejä muun muassa vuosisuunnittelun yhteydessä. Kriisitilanteissa toimimiseen sekä kriisiviestintään on valmistauduttu.

Kukin liiketoimintayksikkö ja palvelufunktiot ml. rahoitus raportoivat tärkeimmistä riskeistään johtoryhmälle.

Liiketoimintariskejä on kuvattu liiketoimintojen katsauksissa vuosikertomuksessa ja muita taloudellisia riskejä ja rahoitusriskejä tilinpäätöksessä.

Tiedotus ja viestintä

Konsernin raportointijärjestelmän ohjeet ja periaatteet ovat kaikkien taloudelliseen raportointiin osallistuvien saatavilla konsernin raportointijärjestelmän yhteydessä. Lisäksi taloudelliseen raportointiin ja valvonta-toimenpiteisiin liittyviä ohjeita ja konsernin muita politiikkoja ja ohjeita on saatavilla konsernin intranetissä.

Seuranta

Konsernin ja liiketoimintayksikköjen tulosta ja muita tunnuslukuja seurataan kuukausittain tapahtuvalla raportoinnilla ja johtoryhmän kuukausikokouksilla, joilla varmistetaan myös sisäisen valvonnan toimivuutta. Johtoryhmä seuraa myös viikoittain konsernin eri yksiköiden myynnin kehitystä. Lisäksi liiketoimintayksiköt seuraavat liiketoimintansa myynnin ja tuloksen kehitystä tätä tiheämmällä frekvenssillä, useimmiten päivätasolla. Tuloksen lopullisesta arvioinnista vastaa hallitus kokouksissaan.

Konsernin taloushallinto seuraa sekä ulkoisen että sisäisen talousraportoinnin oikeellisuutta. Ulkoinen tilintarkastaja tarkastaa ulkoisen tulosraportoinnin oikeellisuuden ja seuraa myös sisäistä raportointia.

SISÄPIIRISÄÄNTELY

Raisio-konsernissa sovelletaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n, Elinkeinoelämän keskusliiton ja Keskuskauppakamarin laatimaa ja pörssin hallituksen antamaa sisäpiiriohjetta (2009) eräiltä kohdin täsmennettynä.

Konsernin sisäpiiri muodostuu ilmoitusvelvollisista sisäpiiriläisistä (ns. julkinen sisäpiiri) ja pysyvistä yrityskohtaisista sisäpiiriläisistä, joiden lisäksi konsernissa voi aika ajoin olla myös hankekohtaisia sisäpiiriläisiä.

Ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä ovat hallituneuvoston ja hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmän jäsenet ja tilintarkastajat. Pysyvään yrityskohtaiseen sisäpiiriin luetaan Raisiossa liiketoimintojen keskeisten vastuhenkilöiden lisäksi mm. eräät tutkimuksen ja kehityksen sekä taloushallinnon päälliköt ja asiantuntijat sekä johdon assistentit. Pysyvään yrityskohtaiseen sisäpiiriin kuului 29 henkilöä 31.12.2009.

Raisio-konsernin sisäpiiriläiset eivät saa käydä kauppaa yhtiön liikkeeseen laskemilla arvopapereilla tai niihin oikeuttavilla arvopapereilla 14 vuorokautteen ennen yhtiön osavuositarkastuksen ja tilinpäätöstiedotteen julkaisemista.

Konsernin sisäpiirihallinto käyttää Euroclear Finland Oy:n SIRE-järjestelmää, jonka kautta

tiedot ilmoitusvelvollisista sisäpiiriläisistä ja heidän omistuksestaan ja lähipiiristään sekä näissä tapahtuneista muutoksista ovat julkisia arvopaperimarkkinalain edellyttämässä laajuudessa. Lain mukaan nähtävillä pidettävät tiedot Raision ilmoitusvelvollisista sisäpiiriläisistä sekä heidän ja heidän lähipiirinsä omistuksesta ja siinä tapahtuneista muutoksista on esitelty yhtiön internetsivuilla.

TILINTARKASTUS

Konsernin tilintarkastuksesta laaditaan yhteenveto hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Lisäksi konserniyhtiöiden tilintarkastajat raportoivat erikseen kunkin konserniyhtiön johdolle. Tilintarkastajat olivat läsnä hallituksen kokouksessa kaksi kertaa vuonna 2009. Tilintarkastajat antavat osakkeenomistajille lain edellyttämän tilinpäätökseen liittyvän tilintarkastuskertomuksen vuosittain.

2009

Varsinaisina tilintarkastajina tilikaudella 2009 toimivat Johan Kronberg, KHT ja Mika Kaarisalo, KHT. Varatilintarkastajina toimivat KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja Kalle Laaksonen, KHT. Vuoden 2009 yhtiökokous valitsi samat tilintarkastajat edelleen tilikaudelle 2010. Konsernin tilintarkastuspalvelut on kilpailutettu syksyllä 2007.

Palkkioita lakisääteisestä tilintarkastuksesta vuodelta 2009 maksettiin yhteensä 108 500 euroa. Lisäksi PricewaterhouseCoopers Oy:ltä ja samaan tilintarkastusketjuun kuuluvalta yhtiöltä ostettiin muita palveluja yhteensä 425 960 eurolla.

www.raisio.com > Sijoittajat > Hallinnointi

HALLITUKSEN JÄSENET

Puheenjohtaja

Simo Palokangas

Vuorineuvos

Syntymävuosi: 1944

Kotipaikka: Säskylä, Suomi

Koulutus: agronomi

Keskeinen työkokemus: HK-Ruokatalo Group Oyj 1994-2006: toimitusjohtaja, Lännen Tehtaat Oyj 1987-1994: toimitusjohtaja, Munakunta 1979-1987: toimitusjohtaja

Hallituksen jäsenyys: jäsen ja puheenjohtaja vuodesta 2006

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Biolan Oy: hallituksen jäsen, Domus Yhtiöt Oy: hallituksen puheenjohtaja, Jenny ja Antti Wihurin rahasto, hallituksen jäsen, Wihuri Oy: hallituneuvoston jäsen, Huoltovarmuuskeskus: hallituksen varapuheenjohtaja

Palkkiot vuonna 2009: 207 930 euroa, josta 1.4.2009 jälkeen noin 80 % on suoritettu rahana ja noin 20 % osakkeina, yhteensä palkkiona luovutettu 14 335 vaihto-osaketta

Omistus Raisiossa: sarja V 125 617 kpl

	<p>Varapuheenjohtaja Michael Ramm-Schmidt Hallituksen puheenjohtaja, Oy Executive Leasing Ab Syntymävuosi: 1952 Kotipaikka: Espoo, Suomi Koulutus: diplomiekonomi Keskeinen työkokemus: Oy Executive Leasing Ab 2004-, Hackman Oyj Abp 2004: konserninjohtaja, Hackman Metos Oy Ab 1995-2004: toimitusjohtaja, Hackman Designor Oy Ab 1989-1994: toimitusjohtaja, International Masters Publishers Inc. 1986-1989: toimitusjohtaja, Skandinavisk Press AB 1984-1986: toimitusjohtaja Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2005, varapuheenjohtaja vuodesta 2006 Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Huurre Group Oy: hallituksen puheenjohtaja, International Masters Publishers A/S: hallituksen jäsen, Levanto Oy: hallituksen jäsen, Nuukari Oy: hallituksen puheenjohtaja, Stala Oy: hallituksen jäsen, Stalatube Oy: hallituksen puheenjohtaja, Stiftelsen Svenska Handelshögskolan: hallintoneuvoston jäsen Palkkiot vuonna 2009: 23 100 euroa, josta 1.4.2009 jälkeen noin 80 % on suoritettu rahana ja noin 20 % osakkeina, yhteensä palkkiona luovutettu 1 639 vaihto-osaketta Omistus Raisiossa: sarja V 46 498 kpl</p>
	<p>Anssi Aapola Toimitusjohtaja, Finnsa Oy Syntymävuosi: 1951 Kotipaikka: Kustavi, Suomi Koulutus: agronomi Keskeinen työkokemus: Finnsa Oy 2003-: toimitusjohtaja, Raisio-konserni 1983-2002: johtotehtävät, oman tilan viljely 1987- Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2006 Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Evirta Oy: hallituksen puheenjohtaja, Vakka-Suomen Osuuspankki: hallituksen jäsen Palkkiot vuonna 2009: 23 100 euroa, josta 1.4.2009 jälkeen noin 80 % on suoritettu rahana ja noin 20 % osakkeina, yhteensä palkkiona luovutettu 1 639 vaihto-osaketta Omistus Raisiossa: sarja K 4 320 kpl ja sarja V 11 787 kpl</p>
	<p>Erkki Haavisto Maanviljelijä Syntymävuosi: 1968 Kotipaikka: Raisio, Suomi Koulutus: MMM, agronomi Keskeinen työkokemus: oman tilan viljely 1993- Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2004 Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Metsänhoitoyhdistys Lounametsä: hallituksen varapuheenjohtaja, Turun Seudun Osuuspankki: hallituksen jäsen, Salaojituksen Tukisäätiö s.r.: hallituksen jäsen Palkkiot vuonna 2009: 23 100 euroa, josta 1.4.2009 jälkeen noin 80 % on suoritettu rahana ja noin 20 % osakkeina, yhteensä palkkiona luovutettu 1 639 vaihto-osaketta Omistus Raisiossa: sarja K 364 940 kpl ja sarja V 174 047 kpl</p>
	<p>Satu Lähtenmäki Professori Syntymävuosi: 1956 Kotipaikka: Turku, Suomi Koulutus: kauppatieteiden tohtori Keskeinen työkokemus: Turun kauppakorkeakoulu 2010-: johtaja, 2006-2009: vararehtori, 1999-: johtamisen ja organisoinnin professori Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2006 Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Kyösti Haatajan säätiö: hallituksen jäsen, OP-Pohjola-ryhmän Tutkimussäätiö: hallituksen jäsen, Pohjola Pankki Oyj: hallituksen jäsen, Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö: hallituksen jäsen, Turun kauppakorkeakoulu: hallituksen varapuheenjohtaja sekä tiede- ja opetusneuvoston puheenjohtaja, Turun kauppakorkeakoulun tukisäätiö s.r.: hallituksen jäsen Palkkiot vuonna 2009: 23 100 euroa, josta 1.4.2009 jälkeen noin 80 % on suoritettu rahana ja noin 20 % osakkeina, yhteensä palkkiona luovutettu 1 639 vaihto-osaketta Omistus Raisiossa: sarja V 21 787 kpl</p>